

Na 15 jaar actief te zijn geweest in de leiding van Ymere is Pieter de Jong teruggetreden uit de directie. Op 10 december 2014 werd dat moment gemarkeerd tijdens een soort afscheidsreceptie in de Tolhuistuin. Bij die gelegenheid mocht ik een column uitspreken. Hieronder treft u de tekst aan.

Ik word tegenwoordig steeds vaker keer benaderd om iets te zeggen op afscheidsrecepties. Opvallend vaak. Op zichzelf is dat natuurlijk een hele eer, maar ineens realiseerde ik mij dat ik een soort stalmeester aan het worden was van het afscheid van een generatie, zeg maar: van mijn eigen generatie. Ik realiseerde me ineens dat ik als afscheidspraatjesmaker zelf ook aan de nadagen van mijn carrière was begonnen.

Ik ben er dus na dit dramatische inzicht acuut mee gestopt. Ik heb nog geen zin om me oud te voelen. Maar toen bereikte mij het verzoek om hier te spreken bij het afscheid van Pieter de Jong, 15 jaar een van de voormannen van Ymere, waar ik op veel manieren mee van doen heb gehad.

Als ik consequent zou zijn had ik daar nee tegen moeten zeggen en dat had ik ook graag gedaan, ware het niet dat ik eigenlijk vind dat Pieter de Jong helemaal geen afscheid moet nemen en eigenlijk ook niet neemt. Ik wil mij uiteraard niet mengen in de besluitvorming bij Ymere, maar ik kan wel constateren dat Amsterdam juist nu een ernstige behoefte heeft aan volkshuisvesters en bestuurders als Pieter de Jong. Dit is dan ook geen afscheidspraatje maar een pleidooi voor het klonen van Pieter de Jong in Amsterdam. Vandaag vieren we het begin van een wonderbaarlijke vermenigvuldiging. Een soort ver-Jong-ing van de Amsterdamse volkshuisvesting.

En wel om de volgende vijf zwaarwegende redenen, die ik even met u wil doornemen:

1. Amsterdam heeft volkshuisvesters à la Pieter de Jong nodig met liefde voor bijzondere en dynamische plekken en gebouwen.

U staat hier in de Tolhuistuin, op een heel bijzondere plek, waar ik als voorzitter van de stichting die het exploiteert zeven jaar aan heb gesleurd en getrokken om dat voor elkaar te krijgen. Er is hier van alles misgegaan, er is tegenslag op tegenslag gestapeld, we hebben zeven jaar lang een organisatie in de lucht moeten houden die in afwachting was van de opening van het gebouw en dus eigenlijk geen geld had, en Ymere heeft het project altijd van harte gesteund omdat ze geloofden dat het van belang was, voor Amsterdam-Noord, voord e van der Pek buurt, voor het hele gebied hierachter; ze hebben zelfs een deel van de verbouwing van de grote zaal voor hun rekening genomen.

Ymere kwam met het concept Ontmoetingsplekken van de 21e eeuw. Dat gebeurde in het volle besef dat volkshuisvesting niet om huizen gaat, maar om steden en om mensen en om de verknoping daartussen. Daarvoor heb je plekken en gebouw nodig. En die zijn er ook

gekomen, mede dankzij Ymere: Timorschool, Het Sieraad, Garage Notweg, Noorderparkkamer, de Tolhuistuin. Studio K. Het Flevohuis in Amsterdam-Oost

Dat is niet allemaal het werk van Pieter de Jong, er zijn heel vele mensen van Ymere met hart en ziel bij betrokken geweest. Maar Pieter heeft wel dat geloof in de plekken altijd aangejaagd, hij was er ook altijd. Hij probeerde ook altijd mee te denken om oplossingen te bedenken. Dat soort geloof, die passie is iets wat we in Amsterdam echt nodig hebben.

2. Amsterdam heeft volkshuisvesters à la Pieter de Jong nodig met gevoel voor de bijzondere dynamiek van de moderne stad.

Amsterdam is een van de meest aantrekkelijke steden van de wereld, met een enorme diversiteit, zonder getto's, een verzamelplaats voor mensen die in de war zijn, voor creatievelingen, voor activisten, eigenwijze bemoeials, arme sloebers en mensen die snel geld willen verdienen. Zij maken met elkaar Amsterdam, ze zijn ook allemaal nodig. Zo'n stad heeft instituties nodig die deze dynamiek begrijpen, faciliteren en in goede banen leiden. Een corporatie is bij uitstek zo'n institutie, zij is de herbergier van het moderne stedelijk leven, en dan vooral voor die bewoners die in deze dynamiek mogelijk naar de marge worden gedreven.

Amsterdamse corporaties hebben hierin de afgelopen honderd jaar een cruciale rol gespeeld, en Pieter de Jong heeft daar de afgelopen vijftien jaar een belangrijke bijdrage aangeleverd. Het is zaak om deze indrukwekkende erfenis in stand te houden. Daarvoor hebben we dus meer Pieter de Jong'en nodig.

3. Amsterdam heeft volkshuisvesters à la Pieter de Jong nodig die in hun handelen zonneklaar kunnen maken dat niet Den Haag moet bepalen wat wel en niet mag, maar dat Amsterdammers dat – en de geschiedenis bewijst dat – meer dan voortreffelijk zelf kunnen.

Ik weet niet of het u opgevallen is maar minister Blok heeft een hekel aan de Pieter de Jongen. Hij wil dat ze zich beperken tot een kerntaak: de verhuur en bouw van sociale huurwoningen. De rest is bijzaak. Wel beschouwd is de sociale geschiedenis van Amsterdam volgens minister Blok oneigenlijk, het is een geschiedenis die niet had moeten gebeuren. De ontmoetingsplekken van de 21e eeuw kunnen best door de horeca georganiseerd worden. Maak hier in Noord van de Noorderparkkamer een Grand Café en klaar is Stef.

Omdat minister Blok een hekel aan de Pieter de Jongen heeft, hebben wij hier in Amsterdam een hekel aan minister Blok. Je moet namelijk niet aan Pieter de Jong komen; als er iemand is die bewezen heeft dat Amsterdammers met elkaar heel wel in staat zijn om zelf te bepalen wat ze wel en niet bouwen, welke plekken wel en niet nodig zijn, dan is het onze Pieter.

Alles wordt in dit land inmiddels gedecentraliseerd, we mogen van Den Haag zelf bepalen hoe we onze ouderen in de steek laten, onze Wajongers uit de sociale werkplaatsen verdrijven, onze daklozen de straat opjagen, ga zo maar door. De gemeenten hebben het rijk alleen, behalve als het gaat om de volkshuisvesting, dan is er ineens een nota bene liberale minister die zegt nee, nee: daar ga ik over.

Dat is natuurlijk totaal krankzinnig en ik stel voor dat wij als Amsterdammers ons daar niets van aantrekken en dat Pieter de Jong ons hier de komende jaren in gaat coachen.

4. Amsterdam heeft volkshuisvesters à la Pieter de Jong nodig die voor hun overtuiging staan dat investeren in mensen en hun onderlinge verbondenheid tot de kerntaak van een woningcorporatie hoort.

We zijn onze verzorgingsstaat momenteel grondig aan verbouwen. We gaan van verzorgingsstaat naar verzorgingsstad. We spreken over participatiesamenleving, over burgerkracht. We willen mensen minder afhankelijk maken van voorzieningen en meer eigenaarschap en zeggenschap geven over hun eigen leven, hun eigen woonomgeving en de gang van zaken in buurten en wijken.

Dat is de agenda voor de toekomst, die vraagt om voorzieningen en instituties die met deze beweging meegaan. Het is evident dat het wonen in deze transformatie een cruciale rol speelt. De hele gebiedsgerichte reorganisatie van het zogeheten sociale domein draait immers om de plek waar mensen wonen.

Daar kan dus geen woningcorporatie omheen; sterker onze Amsterdamse woningcorporaties spelen daar al jaren een rol in. Ze worden de ogen en oren van de wijkteams die straks in de 22 wijken van Amsterdam gaan opereren. Volkshuisvesters à la Pieter de Jong zijn geen hulpverleners, en dat zullen ze ook nooit worden, maar omdat ze permanent onder de mensen zijn, zijn ze wel in staat om te investeren in de condities waardoor mensen elkaar sneller vinden, beter geholpen worden of makkelijker de weg naar perspectief kunnen vinden. Je zou kunnen zeggen dat de Pieter de Jongen de kurken zijn waar de ombouwing van het sociale domein in Amsterdam op drijft. Het is alleen jammer dat de ombouwers, de sociale professionals dat niet altijd even goed begrijpen en daarom is het goed dat Pieter de Jong hen dat de komende jaren in zijn nieuwe bestaan als zzp'er nog eens goed gaat uitleggen.

5. Amsterdam heeft volkshuisvesters à la Pieter de Jong nodig die de volkshuisvesting een persoonlijk gezicht geven, die verhalen vertellen en sociale media gebruiken.

Pieter de Jong was in april 2011 de eerste Amsterdamse corporatiebestuurder die zich op twitter vertoonde. Sindsdien heeft hij 3240 tweets geplaatst, gemiddeld 77 per maand, vakanties meegerekend. Hij volgt 782 mensen en 1800 mensen volgen Pieter de Jong. Daarmee is hij tamelijk onbedreigd koploper in bestuurdersland in Amsterdam, alleen Leon Bobbe van De Key komt in de buurt. De rest blijft hopeloos achter. Gerard Anderiesen is bijvoorbeeld niet veel verder gekomen dan het respectabele aantal van 7 tweets. Hester van Buren is niet verder komen dan 6. Maar het merendeel van de corporatiebestuurders is er niet aan begonnen. Niet belangrijk, geen tijd, je kunt niks vertellen in 140 tekens.

Dat is een verkeerde houding, en gelukkig heeft Pieter de Jong dat als eerste ingezien. Door topsalarissen, Maserati's, grondaankopen, vastgoed-debacles hebben corporaties het laatste decennium veel krediet verspeeld. Het negatieve beeld heeft alle goede inspanningen en positieve prestaties weggedrukt, een van de redenen waarom Den Haag aan een strafexpeditie is begonnen. Dat is helaas de realiteit. Dat kan alleen hersteld worden als de top van de corporaties verhalen gaat vertellen, signalen gaat afgeven, betrokkenheid toont en daarmee de corporaties een ander gezicht gaat geven. Daarvoor zijn sociale media een prima medium, dat moet je niet overlaten aan een voorlichter, dat moet je gewoon zelf doen. Alleen door het te laten zien krijgt volkshuisvesting in Nederland weer een aantrekkelijk gezicht. Volg dus het voorbeeld van Pieter de Jong.

Deze vijf redenen maken duidelijk dat we dus geen afscheid nemen van Pieter de Jong, dit is dus ook geen afscheidspraatje, we beginnen vandaag aan het vermenigvuldigen van Pieter de Jong, want dat is waar de Amsterdamse volkshuisvesting behoefte aan heeft.

En het goede nieuws is dat als er mensen zijn die willen weten hoe dat dan moet, wat je moet doen, hoe je verder komt, hoe je Den Haag kunt ontlopen, hoe je een twitter-account opent, wat is er dan mooier om advies te krijgen van de man die in Amsterdam 15 jaar ervaring heeft met het Pieter de Jong-zijn: de *one and only*, de enige echte: Pieter de Jong.

Vanaf 1 januari is hij voor ons allen beschikbaar.

Ik zou zeggen: maak er omwille van de kwaliteit van de Amsterdamse volkshuisvesting gebruik van.

Amsterdam, 10 december 2014

Jos van der Lans